

recht

Slechte leerling

Aidsdoden of anderszins ter dood veroordeelden ten spijt; nooit heeft Benetton mij kunnen overtuigen van enig ander oprecht campagne-doel dan het verkopen van meer truitjes. Wel heeft de Benetton-campagne een reeks indrukwekkende beelden opgeleverd. De esthetisch onberispelijke foto's van Oliviero Toscani en de brutale combinatie van de pretentie van maatschappelijke betrokkenheid met een platte commerciële boodschap leverden spraakma-

kende reclameuitingen op. Waarschijnlijk is dat in essentie ook het Benetton-concept met het beoogde Benetton-effect; de universele herkenbaarheid van het drama of dilemma hand in hand met de universele draagbaarheid van de Benetton-kleding. Als dat geen 'It's a small world after all' Unicef/Disney World-gevoel oplevert! En door de kwaliteit van de campagnes wordt het

met eendimensionaal plat. Ook in Nederland zou je ongetwijfeld aardige varianten kunnen creëren met bijvoorbeeld Ferdi E. en Ronald-Jan Heijn, gefotografeerd door Inez van Lamsweerde, of de capaciteitsproblemen op kinder I.C.'s, in beeld gebracht door fotograaf Anton Corbijn.

In plaats daarvan worden wij nu getraakteerd op een erbarmelijke variant met een kunststof raamkozijn. Het beeld van een bloederige walvis die door Japanse vissers aan boord wordt getrokken met de pay-off 'Bleef alles maar zo mooi als een kunststofkozijn' heeft al veel pennen in beweging gebracht. Het beeld mag voor sommigen schokkend zijn, het is echter vooral schokkend slechte reclame. De bedoeld onbedoelde combinatie van bloederige viezigheid en een schoon kunststofkozijn zal zelfs de meest welwillende kijker niet op het idee brengen dat er enig oprecht maatschappelijk motief bij de kozijnenboeren zou kunnen bestaan.

Aan domheid en slechte smaak valt juridisch niet zoveel te doen. Interessant is echter nog wel de vraag of Benetton hier nou iets tegen zou kunnen doen. De kozijnenboeren noemden zich immers in Adformatie nr. 40 navolgers van de Benetton-school. Als ik Benetton was zou ik mij niet gelukkig voelen met zulke slechte leerlingen die de naam van de school te schande maken. Maar deze leerlingen van school sturen is niet makkelijk. Niet alleen zou ik gedwongen worden mijn dubbele moraal te ontleden ter overtuiging van de rechter dat mijn idee is gepikt, maar überhaupt is het de vraag of dat idee wel mijn intellectuele eigendom is.

In het intellectuele eigendomsrecht, want daarover gaat het, lijden ideeën en concepten helaas een kwijnend bestaan. Auteursrechtelijke bescherming komt nog het meest in aanmerking, maar daarvoor is wel vereist dat het abstracte idee in concreto is vormgegeven en dat deze concrete vormgeving door de navolger (tot op zekere hoogte) is overgenomen. Bij wat ingewikkelder en 'gelaagde' ideeën zal ook bij een minder concrete uitwerking en kopie de rechter wel iets voor bescherming en inbreuk voelen, maar in het geval Benetton zie ik het auteursrechtelijk somber in. Je zou nog kunnen denken aan een ontoelaatbare vorm van 'aanhaken'. Mag je immers zomaar in het klasje van Benetton gaan zitten? Antwoord: ja, als je maar geen verwarring wekt of de kijker zelfs misleidt en als je de reputatie van Benetton zelf niet (al te zeer) beschadigt. Van dit alles is echter geen sprake. Stel de kozijnenboer komt met een serie foto's van kinderverkrachters (dankbaar overgenomen van die Britse tabloid) en presenteert deze op zijn 'Benettons', dan valt er met mij te praten. Nu is de jurist sprakeloos bij zoveel slechte smaak.

Mr Marcel de Zwaan is werkzaam bij Houthoff Buruma advocaten in Amsterdam.

door Marcel de Zwaan

Kwaliteit in zalm

Het FIA Beleggersweekblad

een uitgave van Financiële Diensten Amsterdam (FDA)

Ter introductie:

zes weken voor f20,- incl. uitgave BeleggersBegrippen

Bel gratis **0800-0224222** (09.00-20.30 uur, 7dg pw)

of ga naar: **www.fda.nl**

Voor beleggers met een professionele instelling